

SENTÈNCIA

En nom del Poble Andorrà.-

A la vila d'Andorra la Vella, el 24 de gener del 2019.

Reunida la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, sota la presidència del magistrat Sr. Joan Manel ABRIL CAMPOY, i els magistrats Srs. Vincent ANIÈRE i Jaume TOR PORTA, ha adoptat la resolució següent:

ANTECEDENTS DE FET

I.- Per escrit de data 4-10-2014, la Sra. F.D.O.A. va formular demanda, en judici civil, pel procediment laboral, contra la mercantil XXX, SA, sol·licitant es dictés Sentència que condemnés la demandada a abonar en el seu favor 45 dies de salari per any treballat, prèvia deducció d'allò que havia percebut en concepte d'indemnització per acomiadament, més 66,31.- € per la neteja de la roba i a abonar totes les costes processals, incloent-hi els honoraris d'advocat i de procurador.

II.- El 4-11-2016, la representació processal de la societat XXX, SA contestava la demanda plantejada, interposant excepció de caducitat de l'acció. Subsidiàriament i en quant al fons de la demanda, s'oposava a les pretensions de l'adversa, sol·licitant es dictés Sentència estimant l'excepció que interposava i subsidiàriament desestimant la demanda imposant a la part demandant el pagament de les costes ocasionades, inclosos els honoraris d'advocat i procuradora ocasionades a la seva representada.

III.- Una volta practicades les proves i evacuat el tràmit de conclusions, per Sentència de data 18-7-2018, la Batlle decidia:

“Que estimant majoritàriament la demanda formulada per la Sra. F.D. O.À., així com no donant lloc a l'excepció de caducitat de l'acció, s'escau declarar que l'acomiadament practicat per la part demandada en la persona de la treballadora fou fet en forma indeguda, i que és procedent condemnar la mercantil andorrana XXX, SA. a:

Primer.- Pagar a la part agent la suma neta total de 8.941,43 €, incrementada dels interessos legals comptadors a partir de la fermesa de la present decisió.

Segon.- Declarar i cotitzar la quantitat bruta de 9.492,11 € resultant d'aquesta Sentència, a la Caixa Andorrana de Seguretat Social.

Tercer.- així com a sufragar les despeses processals causades segons allò previst al darrer Fonament de Dret de la present decisió ”.

IV.- Contra aquesta resolució ha interposat recurs d'apel·lació la representació processal de la societat XXX, SA demanant es dictés Sentència estimant el recurs interposat i revocant la Resolució dictada en la instància, desestimant les peticions de l'adversa en la seva totalitat i condemnant l'actora al pagament de les costes ocasionades en ambdues instàncies.

La Sra. D. O. interessa la desestimació del recurs interposat amb íntegre confirmació de la decisió recorreguda el tot amb imposició a la recurrent de les costes d'aquesta alçada.

Ha actuat com a magistrat ponent el M.I. Sr. Jaume TOR PORTA.

FONAMENTS DE DRET

I.- No existeix controvèrsia entre les parts litigants al respecte de que en data 1-6-2008, la Sra. D.O. iniciava per compte de la societat XXX, SA una prestació laboral que s'extingia el dia 4-8-2016, quan a l'empara de les previsions de l'art. 91.1.c), aquesta darrera acomiadava la treballadora, fonamentant-se en la concurrència de dificultats econòmiques que exigien l'amortització de llocs de treball.

En la demanda articulada, la Sra. D.O. defensa que l'empresa havia practicat un acomiadament econòmic, sense però respectar els requisits marcats per la Llei. En aquesta eventualitat considera que el mateix esdevenia irregular i li obria el dret a obtenir la indemnització per acomiadament indegut prevista en l'art. 98 del CRL.

La representació processal de la mercantil demandada interposa amb caire preliminar una excepció de caducitat de l'acció al respecte de la indemnització reclamada de contrari. Quant al fons, sosté que l'acomiadament era a totes llums regular en atenció a les dificultats que travessava la societat denunciante, i que en el moment en que s'havia practicat l'acomiadament s'havia permès a la treballadora accedir a l'auditoria practicada que confirmava la necessitat d'amortitzar llocs de treball. Finalment sostenia que la demanda de la treballadora la situava en una situació d'indefensió a partir del moment en que no es concretaven les mancances que la contrapart imputava al seu comiat ni es quantificava correctament la indemnització reclamada.

La Sentència dictada per Tribunal Unipersonal "a quo", rebutja l'excepció de caducitat de l'acció interposada per la societat demandada i estima substancialment la demanda condemnant la societat demandada a satisfer la suma neta de 8.941,43.- € que havia de ser declarada i cotitzada a la CASS i a satisfer les costes ocasionades.

Contra aquesta decisió s'alça la representació processal de la societat XXX, SA.

II.- El motiu principal de greuge intervé al respecte del rebuig de l'excepció de caducitat de l'acció que havia estat interposada. Sustenta que el raonament adoptat per la Batlle resultava contradictori amb els termes de l'art. 8 del CRL i amb el fet que la pròpia treballadora admetia en la seva demanda haver estat acomiadada el dia 4-8-2016. Continuava indicant que la referència efectuada a la Sentència dictada per aquesta Sala en el rotlle TSJC-490/2016 no resultava d'aplicació en ser el supòsit de fet distint al present. Finalment destacava que a comptar del dia 4-8-2016, la Sra. D.O. era plenament coneixedora del seu acomiadament, de tal manera que aquesta data, constituïa el termini "a quo" en que s'iniciava el còmput del termini de caducitat de tal manera que quan el dia 4-10-2016 l'actora interposava una acció en reclamació d'indemnització aquesta ja es trobava caducada.

En la Sentència recorreguda, el rebuig de l'excepció de caducitat interposada es sustenta en que el dia 4-8-2016, la Sra. D.O. no havia tingut la possibilitat d'analitzar si concorrien o no les causes econòmiques al·legades per al seu comiat no causal de manera que el termini de caducitat no podia començar a córrer en aquesta, recurrent per analogia a la Sentència dictada per aquesta Sala en el rotlle TSJC-490/2016.

La caducitat és una modalitat d'extinció d'un dret pel transcurs del temps indicat en la llei; en altres termes, és tracta d'un dret que neix amb un termini de vida, i que una volta exhaurit el mateix, s'extingeix de manera automàtica. En l'àmbit del contracte de treball, el dia inicial o "dies a quo" relatiu al còmput del termini de la caducitat per a l'exercici de les accions en reclamació d'indemnitzacions per acomiadament, es situa en el moment en que "que el treballador té coneixement del seu acomiadament" (art. 8 del CRL), de manera que realitzant una aplicació estricta d'aquesta precepte, quan la treballadora formulava l'acció judicial que iniciava el procediment, s'havien escolat un total de 61 dies i l'acció es trobaria caducada.

La Batlle però considera, amb fonament a la nostra decisió TSJC-490/2016 que en no disposar dels elements necessaris per a poder conèixer la regularitat de l'acomiadament practicat, el termini iniciador del còmput de la caducitat no es podia situar en el moment de l'acomiadament sinó que s'havia de situar amb posterioritat de manera que l'acció no es trobava viciada de caducitat. És cert que en la decisió assenyalada, vàrem poder considerar que el "dies a quo" del referit termini havia de situar-se a una data posterior a la que intervenia l'acomiadament, però el supòsit de fet era divers i en tot cas no es podia extrapolar al present. En aquell, el treballador havia estat acomiadat de manera no causal a l'empara de les disposicions de l'art. 90.1 del CRL, però en no haver l'empresari satisfet la compensació econòmica en el termini corresponent, això era en el moment en que intervenia l'extinció efectiva de la relació laboral per expiració del termini de preavís, la decisió extintiva que inicialment era regular deixava de ser-ho i la natura de l'acomiadament es veia modificada, passant a esdevenir un acomiadament il·legal. I era el moment en que la natura de l'acomiadament resultava modificada que calia situar el "dies a quo" iniciador del còmput del termini de la caducitat, sense que aquest es pugui fixar en la data de l'acomiadament doncs en definitiva això suposava exigir que l'assalariat instés una reclamació judicial en un moment en que *"a priori no sap si l'empresa respectarà la seva obligació de satisfer la compensació"*.

En definitiva el termini a partir del qual cal iniciar el còmput de la caducitat es situarà sempre en la data de l'acomiadament i únicament en aquells supòsits en que per actuacions posteriors (en general per la manca de pagament de la compensació corresponent) se'n puguin modificar la naturalesa (passant a esdevenir un acomiadament il·legal) que començarà a córrer un nou termini de caducitat, amb el benentès que com ja vàrem poder indicar en la

nostra Sentència de 20-1-2017, la caducitat de l'article 8 s'aplica a totes les reclamacions d'indemnització per acomiadament sense excepció.

La direcció lletrada de la treballadora defensa que cal associar a l'acomiadament, la presentació de la quitança al treballador per tal de que el mateix pugui verificar-ne la regularitat i que no seria fins aquest moment en que s'iniciaria el còmput del termini de la caducitat. No podem però compartir aquest aparell argumental, als efectes que aquí interessin, per les raons següents. La regulació de la caducitat resulta clara: l'article 8 del CRL fixa el "dies a quo" a la data de l'acomiadament i no a la data d'extinció efectiva de la relació laboral o de presentació de la quitança en les modalitats que resulten de l'art. 99 del CRL. Recordarem en tot cas que aquesta darrera formalitat ha d'intervenir "el darrer dia de la relació contractual o com a màxim l'endemà", i és que si bé és cert que en l'àmbit de l'acomiadament disciplinari la data en que la decisió resolutòria intervé formalment i aquella en que es presenta la quitança resulten en principi coincidents, en l'àmbit dels acomiadaments no causals o per causes objectives (articles 90 i 91), la decisió extintiva i la resolució efectiva del contracte de treball difereixen en el temps per motius del preavis que en principi cal respectar. Aquesta darrera circumstància però, no permet situar la data d'inici del còmput de la caducitat al respecte de l'acció en indemnització contemplada en l'art. 98, en el moment d'extinció efectiva del contracte de treball o de presentació de la quitança, doncs si la irregularitat de l'acomiadament intervé en relació a les formalitats exigibles, és a partir del mateix moment en que aquest ha estat practicat que el treballador gaudeix de tota la informació necessària per a defensar la seva acció, i si en canvi, malgrat la regularitat de l'acomiadament inicial, posteriorment concorre una circumstància determinada que modifica la natura de la decisió inicial, s'obrirà a partir de la mateixa un nou termini de caducitat per a instar l'acció corresponent.

Si les anteriors consideracions es traslladen al supòsit que s'examina, en la demanda en cap moment s'imputa cap irregularitat en relació a la compensació satisfeta sinó que es discuteix que la decisió es va practicar sense respectar els requisits marcats per la Llei. En definitiva es discuteix les condicions formals de l'acomiadament, de tal manera que quan aquest intervenia, la treballadora ja disposava de tota la informació necessària per a poder instar la seva acció. En aquest sentit era perfectament coneixedora que el seu acomiadament va intervenir el dia 4 d'agost del 2016, i el fet de que la quitança pogués ser lliurada a posteriori, no va modificar-ne la seva naturalesa

amb el benentès que l'escrit de demanda (cfr. fet segon "in fine", foli 3) únicament es reprotxa a l'empresari haver volgut practicar *"un acomiadament econòmic amb necessitat objectiva d'amortitzar llocs de treball, sense, però, respectar els requisits marcats per la Llei"*, sense en cap moment qüestionar els actes posteriors. En aquesta eventualitat, l'acció en reclamació d'indemnització que la treballadora va articular es va presentar quan el termini de caducitat ja s'havia escolat.

III.- En atenció a l'exposat, escaurà estimar el recurs d'apel·lació interposat per la representació processal de la societat recurrent, revocant parcialment la Sentència dictada per la Batlle en data 18-7-2018, disposant en el seu lloc l'estimació de l'excepció de caducitat interposada en relació a l'acció en reclamació d'indemnització, confirmant per la resta els pronunciaments adoptats tant en relació a la reclamació per 66,31.- € en concepte de despeses de neteja de roba, com dels interessos associats a la mateixa, en no haver estat els mateixos recorreguts i haver per tant guanyat fermesa.

IV.- Quant a les costes i seguint la jurisprudència d'aplicació en l'àmbit laboral, l'estimació encara que mínima de la reclamació introduïda en la demanda, comporta que hagin de ser imposades a la part demandada.

En relació a les costes causades en aquesta alçada, l'estimació del recurs es traduirà en que no hagi de fer-se pronunciament al seu respecte.

Vistos la legislació vigent i els Usos i Costums aplicables al present cas,

La Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

DECIDEIX

ESTIMAR el recurs d'apel·lació formulat per la representació processal de la societat XXX, SA; revocant parcialment la Sentència del Tribunal Unipersonal del Batlle del dia 18-7-2018 estimant l'excepció de caducitat de l'acció interposada per la societat defenent al respecte de la indemnització reclamada, confirmant no per la resta els pronunciaments adoptats tant en relació a la reclamació per 66,31.- € en concepte de despeses de neteja de roba, com dels interessos associats a la mateixa i de les costes. Sense fer pronunciament al respecte de les costes ocasionades en aquesta alçada.

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA
Sala Civil

Aquesta resolució és ferma i executiva.

Així per aquesta nostra resolució, definitivament jutjant, ho pronunciem, manem i signem.-